

Wõta ja loe!

№ 13.

Surma majesteedi ees.

Dr. Päimänsalo järele wabalt P. S.

Igal inimesel tuleb paratamatult ta ette ilmuda. Kohtukutseted mõid jätta tähelepanemata, kuigi ehk selle eest trahwitakse, mõlausaldaja eest katsud kõrmale hoida, wihamehest mõõda hiihida, soowimatu külalisele laised teenri läbi öelda, et sind pole kodus, kuid selle suure

majesteedi eest pole põgenemiskohta ega võimalust omal soowil wiiwitada. Üks õõ mõi päew meie elus on see „saatuslik“, mil ta ette pead astuma, kas sünnib see pikkamisi haiguste teed mõõda astudes, mõi äkitselt haarab sind üks käsi ja tõmbab sind ära siit elust; wast kesk pidukeerist ja tantsu sünnib see ja lõpetab su ilusad elu unelmid.

Mis sünnib siis muretus hinges? Mis tunneb siis süda? Kas peawad siis proowi wälja seal uskmatuse ja pealiskaudne kriiflikkus?

Surm on „hirmude kuningas“. Üks ainus meeletuletus sellest tundub tuhandeile wastumeelselt.

Tuntud prantsuse kirjanik Zola, kes on esinenud ägeda kirikuwastafena, on lausunud surmast: „Surm on aina meie mõtete tagapõhjal ja tihti, väga tihti õõsetel, kui waatan oma naist, kes samuti ei maga (meil põleb öölamp magadistoas), tunnen, et temagi mõtleb seda. Nii magame walwel, kõnelemata sellest, mida mõlemad mõtleme. Ah, see mõte on kole! On öid, millal hlippan woodist ja jään filmapilguks seisma kirjeldamatust ahastusest wallatud.“

Ruid, kas ilma muu abinõudeta ei saa lahti seesuguseist näriwaist surmamõtteist?“ Nii mõtles Voltaire, ristiisku pilkaja prantsuse kirjanik ja filosoof. Kui keegi proua talle tunnistas, et surmahirm teda väga waewab, kirjutas Voltaire: „Heitke kõik surmamõtted hoopis oma meelest ja hoiduge usuinimestest kaugele. Surm on nii une sarnane, nagu üks nunn on teise sarnane.“ Ruid Voltaire sai tunda, et ta nõuanne kuigi hea ega mõjurikas arstirohi polnud. Ta lõpp oli nii õudset kole, et isegi ta paremad sõbrad ei jaksanud ta juures olla. Ta needis neid ja ütles, et nemad on saanud teda sarnasesse wiletsusse. Segamini ta kord pilkas, kord hülidis appi Zumalat. Arstile pakkus ta poole omast warandusest, kui see weel wõiks pikendada ta elu kuus kuud. Ja kui arst seletas: „Teie ei wõi enam kuut nädalatki elada, kisedas Voltaire: „Lähem siis põrgu ja teie ka!“ ja pea selle järele surigi ta.

Kõik peamad kord surema. Ei aita lõpuks enam mingi põgenemine ega wasturinda asetsemine. Rohutaw on sageli wõitlus, kui inimene, kes kuidagi ei tahaks surra, siiski wastutahmist, hoolimata oma meeleheitlikest püüetest, otsekui tõmmatakse ära siit elust. Ja needki, kes wahest külmawereliselt lähewad surma, ei ole seesmiselt sugugi nii rahulikud, kui wälja näitawad. Isegi need, kes soowivad surma, tunnewad surmakartust. Nad ei soowi surra mitte seepärast, et surm ise oleks neile nii meeldiw, waid seepärast, et elu rõhub neid weel hullemalt, kui surmahirm ja kahest kurjast waliwad nad siis omale wähema kurja, kuigi igawiku poolele jõudes pettunud.

Keegi dr. C. B., kes ühes kahewõitluses sai nii raskesti haawatud, et arwas saanud olewat juba surmalöögi, jutustab ise hiljem selle hetke läbielamisest ajakirjas „Kirchliches Monatsblatt für Rheinland und Westfalen“ aastal 1909 järgnewalt:

„Mind pandi lamama maa peale ja siis märkasin, kuidas ümber pimes ja peagi ei näinud ma enam midagi. Minult kogu mu elu kõige pattudega oli mu ees otsekui pimestawast walgust walgustatud kujutis. Riibe kahjatus ja rahulolematuse enda wastu, mida sel filmapilgul oma hinges tundsin, oli kohutaw ja väga hästi wõrdub igawikule põrgus. Warsti selle järele ärkasin jälle meelemärkusele. Kuulsin mõlemaid arste ütlemat, et olukord on väga paha. Ja juba seegi tõsiasj, et teine arst oli sinna juure kutsutud, äratas minus selle mõtte, et mu lõppu oli oodata. Ihulikke walusid tundsin wast mitme tunni

päraft. Rahe kuu jooksul olin enam-wähem paranenud, fiski kannatafin kogu aasta kestel selle kohutawa hetke mõjust.“

Ühes hilisemas kirjas, tagasi tulles weel selle asja juure, ütleb ta:
 „Mida enam mu meelemärkus sündmuse puhul kadus, seda selgemaks muutus mu waim, sündametunnistus. Nii kui selge wälgu walgus pimedas öös, nii läks mööda mu waimusilme eest kogu mu elu; ja ma mõisin teha seda kurba tähelepanekut, et selles polnud midagi, mis mind oleks rõõmustanud. Seewastu esinesid mu pahad teod hirmutawalt selgelt ja suurena mu ees. Olin waimliselt nii wilets, mind oli haaranud kohutaw mõjutis, et kunagi ei olnud pidanud seesugust wõimalikukski. Kunagi ei olnud uskunud, et moraalset wõib kannatada nii palju lühikeste aja kestes. Olin ainult umbes minuti meelemärkuseta, kuid see minut on muutunud kogu mu järeljäänud elu.
 (Järgneb.)

Mis ütleb Jumala Sõna surmast?

Seepäraft otsekui ühe inimese läbi patt on maailma tulnud ja patu läbi surm, nõnda on ka surm kõikide inimeste sisse läinud, sest et nad kõik on pattu teinud. Room. 5:12.

Sest surm on patu palk, aga igawene elu on Jumala armuand Kristusese Jeesuses, meie Jeesandas. Room. 6:23.

Alga argade ja usmatude, ja hirmsate, ja tapjate, ja hoorajate, ja nõidade ja wäärjumala teenrite, ja kõige waleliikude osa peab olema tule ja wääwliga põlewas järwes — see on teine surm. Jlm. 21:8.

Päästmine surmast: Tõesti, tõesti, mina ütlen teile: kes minu sõna kuuleb, ja usub seda, kes mind on läkitanud, sel on igawene elu, ja ei saa mitte kohtu alla, waid on surmast elu sisse läinud. Joh. 5:24.

Minult üks küünal.

Naine, kes töötas talwõdhtu ämaruses ühes talutoakeses, on annud oma lihtsa wastusega meile sisurikka ja paljuütleva õpetuse. Ta hoolsus wõitis sedawõrd teiste tähelepanu, et üks neist küsis:

„Kuidas sa täna õhtul nii hoolas oled?“ Naine wastas: „Mul on ju ainult üks küünal, seepäraft ruttan, et saaksin tööga walmis enne kui see lõpeb.“

Minult üks küünal on meilgi — ainult üks elu, üks armuaeg — kiirustagem siis. Kui oled weel päästmata, siis rutta sellega — armuaeg lõpeb su elus, Jumala kutsuw hääl waitib ford, ja kustub sifemine walguis. Nii ruttu, kui küünal lõpule põleb, nii kaob ka meie elu kiiresti. Weel enam — üks tuulepuhang ja kustunud ongi küünal. Käib surmatuul üle inimelu ja ta ongi kadunud.

Jumalalt on antud meile suured ülesanded, seepäraft peame olema hoolsad. Kuidas oled kasutanud armupäiwi? On su elust olnud igawiku wäärtust ja õnnistust teistele inimestele? On saanud Jumal tarwitada meid?

„Too oma ohwer altarile enne, kui päike wajub ja öö saabub.“
 Pane elu Jumala altarile enne, kui helisewad kurnad surmatellad.

Were wägi.

Usupuhastuse ajal mõisteti keegi Šweitsi talupoeg oma usu pärast surma tuleriidal. Kui teda ju oli finniseotud tulba külge, palus ta wiimse armu väljendusena saada luba kõneleda kohtunifuga. Kui see wastumeel'elt oli saabunud paigale ütles märter:

„Teie olete täna mõistnud mind ketserina ja uskmatusena tuleriidale. Tunnistan arglemata, et olen suur patune, kuid ketser ma pole, sest usun kogu südamest, mis apostlikus usutunnistuses öeldakse.“

Üles lugedes usutunnistuse jatkas ta:

„Palun teilt maid ühte asja. Pange oma käsi enne minu südamele ja siis oma südamele ja öelge siis, kumb lööb kiiremini. Rõõmsa lootusega lähen ma oma Lunastaja juure, sest Jeesuse Kristuse veri puhastab mind kõigest patust, kuid kuidas teie tunnete, seda teate ise kõige paremini.“

Kohtunik, kes ei leidnud sõnu wastamiseks, käskis wihaselt koha süüdata tuleriida ja leetide keskel ülistas märter oma Issandat ja Jumalat.

Kõige tähtsam.

Milaano doomkiriku suurepärase wõlwisliku kolme ukse peal on järgmised laused:

Roosikimpu kujutawa ilustuse alla on kirjutatud:

„Kõik see ilu ja magusus kestab waid hetke.“

Risti all on lugeda:

„Kõik need walud kestawad waid hetke.“

Kuid kestkuse peal on:

„Ainult i g a w e n e on tähtis.“

Armas hing, ütle kuhu lähed, Kui sa siit ilmast lahkuma pead? Kas sul hiilgawad seal õnnetähed? Kas sa loodad leida head? Kas sind ootab jäädaw elu, Wõi igawene walu? Miks sa püüad põgeneda Oma Arapäästja eest?

K o o r: Taewalinna wäraw seisab lahti weel, Tule nüüd!
Tule nüüd! Taewalinna wäraw seisab lahti weel; Nutta täna oma Lunastaja juurde!

Igapäewaga ruttad sina Surma wastu nii kiiruslega; Ehk ta astub su ette weel täna Oma hirmsa wõimuga! Kui sind patud hukka wiiwad Ja ahastust sull' teewad, Siis sa leiad, et on hilja; Täna wõid weel pääseda.

Omalt wiisil. 237 b.

Kui üksford pean mina Siit ilmast lahkuma, Siis ära lahku sina Must oma armuga; Ja kui mul surmahigi On otsas raskesti, Siis ole minu ligi Ja wii mind taewasje.

Toimetaja **Peeter Sinf.** „Wõta ja loe“ hind à 2 senti; 10 tükki — 15 senti. Jnnub 2 × kuus. Maksab aastas 50 s., 1/2 a. 25 s. Tellige, lewitage ja paluge! Toetusi traktatimisioni heaks, tellimisi ja kaastöid saata toimetaja aadressil — Koidu 68-b-6, Tallinn. Tellida võib ka Briti & Wälism. Piibliseltjst, Nataskaewu 4 Tallinna; jeansamas saada ka igasuguseid piibleid ja piiblioji.